

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgönyeim Közlöny. Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Meg'elenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS PÖZEZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre ... 1080 Lei

Fél évre ... 540 Lei

Negyed évre ... 270 Lei

Havonta ... 90 Lei

Hirdetések díjazás szerinti

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

A Graf Zeppelin.

A német rendszer, a német alaposság diadala lesz ez az ut az Óceán fölött, amelyre ma reggel indult el a hatalmas Zeppelin léghajó. Eddig bravúrt és sportteljesítményt végeztek az óceán-repülők. Lindberghet és társait nem a zseniáltság, nem a komoly tudományos kutatás eredménye, még nem is tisztán a megtörhetetlen emberi energia vitte át a túlsó partra, mert teljesítményüket a szerencse kísérte és az juttatta eredményhez. Itt azonban a megfontolt, a kiszámított emberi tudás és munka előtt kell meghajolnunk. A Graf Zeppelin utasai nem behunytt szemmel, nem az esetleges martíromsági tudatának érzésével, sem pedig a vak szerencsében bizva, indulnak el, hanem abban a biztos hitben, hogy meg is fogják érkezni.

Hatvan emberrel emelkedett a levegőbe az óriás léghajó. Elindult a levegő első vonatja hatvan emberrel, akik azzal a tudattal helyezkedtek el kényelmes kabinjaikban, hogy nem kockáztatják jobban életüket, mintha lent a szilárd földön, vassíneken, vagy autókön robbognának a távolság felé. A nyugati égbolton pedig viharos felhők gyülekeznek, a tenger haragos hullámokat dobál, de mindezek nem riaszthatják vissza a Zeppelin utasait, mert őket nem a sportszenvedély, nem a rekord utáni vágyakozás, hanem a német alaposság emeli a levegőégbé.

Az utasszállító légi óceán-vonat első repülése Amerikába talán a legnagyobb fontosságú és legkomolyabb lépés arra, hogy a két világrészt szorosabb kapcsolatok kössék össze. Ennek a repülésnek, amely bizonyára előre meghatározott tervek szerint, a legjobb eredménnyel végződik, hatalmas közgazdasági jelentősége van. Napokkal rövidült meg a két földrész közötti utazás ideje és nem csak a napok, de a kereskedelmi életben néha az órák is döntő jelentőséggel bírnak. Ma még nagyon messze állunk attól, hogy racionális szempontból értéket jelentsenek a repülőgépek óceánrepülései. Mint az eddigi eredményekből láthatjuk, ha egy repülő indulni akart, meg kellett várnia, amíg kedvező lesz számára az időjárás. És ha hosszas várakozás után, végre alkalmasnak találta az időt az indulásra, ezer és ezer eshetősége volt, hogy elpusztuljon veszedelmes utja alatt. Tragikus esetek igazolják, hogy a repülőgép egyelőre csak sportteljesítményt végezhet az Amerika felé való repülésével.

Hónapokon keresztül építették a Zeppelint. Számos tudós, szakember dolgozott, tervezett, amíg elkészült ez a légi-vonat, amelynek minden kis csavarja az emberi tudást, az energiát az alaposságot és megfontoltságot dicséri. Amikor elindult, lelkes tömeg küldte utána üdvözlét és amikor megérkezik a szabad Amerika földjére, lelkes tömeg hatalmas ünneplés fogadja. Graf Zeppelin igazán megérdemli ezt az ünnepeletet, mert a diadalmas embert állította példának a világ elé, aki a tudással, a lelkiismeretességgel legyőzte a távolságot, urrá lett a levegő fölött és acélos akarata és hite elől elmenekülnek még a veszedelem furái is.

Maniu élesen támadta a kormányt Clujon.

Hatalmas tömeg gyűlt egybe a nemzeti-parasztpárt cluj-kolozsvári nagygyűlésére.

Cluj-Kolozsvárról jelentik: Maniu Gyula ma megérkezett a kolozsvári kerületi gyűlésre. Az állomáson mintegy háromezer ember fogadta s elkísérte Vaida-Voievod dr.-t lakására, ahol Buzeanu Aurel beszélt a tömeghez, amely aztán szétszórt. Kétszázad csendőrvonult ki, munkájuk azonban nem akadt. A nagygyűlés délelőtt négyezer ember jelenlétében nyílt meg. Maniu a teremben beszélt. Rámutatott arra, hogy immár az egész ország előtt nyilvánvalóvá lett, hogy a gyulafehérvári határozat értelme szerint a liberális kormány az állam ellensége. Erre a körülményre a magas régenségesség figyelmét is felhívtam — mondotta. — A régenség már

három ízben adott haladékokat a kölcsön megkötésére, a határidők pedig lejártak. A legutóbb egy kétmillió dolláros kölcsön megkötésével vezették fölre a közvéleményt s a régensséget. A dollárkölcsön híre azonban hamis volt s az egész ország pirulva látja, milyen megalázó módon kockulnak a külföld előtt. A liberálisok a külföld előtt kisajátítják a parasztpárt eszméit, de a külföld ismerve őket, nem bízik erejükben s jószándékukban. Itt az ideje, hogy elseperjük a liberálisokat.

Maniu után Vlad Aurel, majd Madgareanu beszélt. Madgareanu az erkélyről mondotta el beszédét. A gyűlés lapzártakor még tart. Mindenütt rend van.

A kisebbségi statutumok a trónbeszéd szövegében.

Még nem bizonyos a parlament megnyitásának időpontja. — Bratianu kormányelnök szerint a kölcsönszerződést már megkötötték. — Averescu esélyei a kormányutódlásban a zéróra estek le.

(Az Aradi Közlöny bucuresti tudósítójának távirata.) Bár az október 15-iki dátum még mindig problematikus, a kormány megtette az előkészületeket a parlament megnyitására. Ezzel hozzák kapcsolatba Bratianu Vintilának a régenstanács előtt tegnap történt megjelenését is, minek következtében annak a híre terjedt el, hogy a parlament megnyitására vonatkozó királyi kézirat holnap már meg is jelenik a hivatalos lapban. A trónbeszédet Duca belügyminiszter szövegezte és az igen hosszú lesz, amennyiben számos törvényjavaslatot fog felsorolni, amelyeknek megszavazása az ülészakra hárul. A trónbeszéd meg fogja említeni a kisebbségekre vonatkozó statutumokat. A hosszú trónbeszédet politikai körökben úgy fogják fel, mint az ellenzék megfélemlítésére irányuló lépést, amennyiben a trónbeszéd révén akár ják elhítenni az ellenzékkel, hogy a kormány nem távozik és a kitűzött törvényjavaslatokat meg is szavaztatja.

Ellenzéki körökben viszont úgy tudják, hogy a kölcsöntárgyalások elhúzódása miatt Bratianu Vintila november elsejére fogja a parlament megnyitásának elhalasztását kérni. Bratianu Vintila egyébként a tegnapi kihallgatáson a régenstanácsnak bejelentette, hogy a kölcsönt elvben megkötötték. Az Averevul liberális körök optimizmusát tolmácsolja, amennyiben ezek a körök úgy vélik, hogy a kölcsönt október 25-én Bucurestiben aláírják és a kibocsátást november 10-én eszközlik. A Dreptatea szerint a külföldi lapok közül a párisi Telegrammes című pénzügyi folyóirat is hosszasan foglalkozik Románia stabilizációs kölcsönével és ezzel kapcsolatban azt írja, hogy az angolok elégedetlenek a liberális kormánnyal, mert ígéretei ellenére sem módosította az ipari és bányászati törvényeket. A lap szerint a régebbi román címletek tulajdonosai szintén elégedetlenek a liberális kormánnyal, mert az angoloknál kedvezőtlenebb elbánásban részesítette őket. Ami a külföldi kölcsönt illeti — írja a Telegrammes — a román kormány közben francia és amerikai érdekeltségeknél kísértetiesen, majd a németeknél próbálkozott, míg most legutóbb

újból a francia piac felé fordult. Ilyen körülmények között — véli az ellenzéki lap — bizonyos, hogy a kormány nem a legrözsásabb reményekkel nyitja meg a törvényhozó testületet őszi szesszióját.

Politikai körökben különben nagy feltűnést keltett a Dimineata mai politikai cikke, amely szerint egy Averescu-kormány esélyei zéróra estek le. Legfeljebb arról lehet szó, hogy a néppárt egy-két miniszterrel részt vesz egy olyan koncentrációs kormány megalakításában, amelyben a nemzeti-parasztpártnak lesz határozott többsége. A liberális kormány még két kérdést akar elintézni — állítja a lap — a kölcsön megkötését s a jövő évi költségvetés megszavazását.

Visszavonták

Horan szerkesztő kiutasítását.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának távirata.) A Horan-ügyben ma érdekes fordulat átkott be. Briand külügyminiszter, aki jelenleg cocherellesi börtökön tartózkodik, tegnap este — hír szerint — hosszabb telefonbeszélgetést folytatott a külügyminiszteriummal és intervenciójára egyelőre felfüggesztették az amerikai újságíró ellen kiadott kiutasítási végzés végrehajtását. Horan, akinek ma délig el kellett hagynia az országot, engedélyt kapott arra, hogy Párisban maradhasson és ott bevárhassa az ügyben indított vizsgálat eredményét. A vizsgálat csupán annak megállapítását célozza, ki nek az indiszkréciójából került az amerikai újságíró kezébe a flottaegyezmény terve zete.

A halasztás dacára — mint az esti távirati jelentések mondják — Horan ma idézést kapott, hogy a rendőrségen jelenjen meg kihallgatás végett, azonban nem tudták kikézbentíteni az idézést, mert sehohsem találták. Újságírói körökben az a vélemény, hogy Horan a Hearst-sajtó tanácsára elhagyta Páris.

Párisból táviratozzák: Briand ma engedélyt adott Horan hírlapírónak, hogy további végleges döntésig a francia fővárosban maradhasson.

Hogyan csináltak aranyat Tótváradon.

Az „alkimista“ cigánykovács ravasz trükkje.

(Arad, október 11.) Nem mindennapi érdekességű és humoros fordulatokban bővelkedő bűnügyben tartott ma tárgyalást az aradi törvényszék *Antonini-tanácsa*. Még az elmúlt télen történt, hogy Kovács Traian dorgosi cigánykovácsnak egy vasárnap valami dolga akadt Tótváradon. Dolga végeztével ellátogatott az egyik kocsmába, ahol éppen javában állt a tánc. Kovács leült egy asztalhoz és italt rendelt. Kisvártatva egy leány haladt el előtte, akinek a nyakában aranytallérok csillogtak. A cigány megszólította a leányt és megkérdezte tőle, hogy szereti-e az aranyakat, mert ha igen, neki „nódjában áll kisebb összegért annyi aranyat előállítani, amennyit csak a leány akar. A leánynak persze tetszett az ajánlat és a cigányt elhívta anyjához, öv-Sarbu Mitruméhoz.

Az özvegy lakásán aztán Kovács kijelentette, hogy adjanak neki 2000 lejt meg egy kanalat. Amikor kérése teljesült, a pénzt zsebre vágta, a kanalat pedig a tűz fölé tartotta és hosszú hókusz-pókuszozásba kezdett. Egyszer, hogy-hogynem, egy csillogó 10 koronás arany pottyant valahonnan a kanálba, pontosan az Amen végzőre. Az özvegynek és leányának persze tágra meredt a szemük a csodálkozásból s mert a „kísérlet“ pompásan sikerült, bizalmukkal azzal adtak kifejezést, hogy még ezer lejt adtak a cigánynak, aki erre kijelentette, hogy Aradra utazik különféle szükséges anyagokat vásárolni.

Özvegy Sarbuné és a leánya persze bizalommal várták az „alkimista“ cigány visszatérését. Elmult azonban egy hónap és a cigány nem jelentkezett. Helyette azonban egy napon a leánya állított be, aki apja nevében újabb 3000 lejt kért hozzávalók beszerzésére. Az özvegy még mindig nem fogott gyamut és készségesen adta át a kért újabb összeget a cigány leányának. Azonban megint elmult egy hónap s most Kovács még mindig nem adott magáról életjelet, az özvegy türelmetlenül kezdett és átutazott Dorgosra. Ott felkereste Kovácsot, akitől követelte az aranyakat. Kovács nagy szemeket meresztett Sarbunéra és esküdjözni kezdett, hogy soha nem látta, nem

— Taksálom vagy háromfertálmázsára, megergette végig a legény.

— Ha nem több! — lelkesedett a menyecske. — Ketten sem érnők át a Sanyival... A halász nagyot nézett.

— Mér' épen Sanyival? — vonia össze zuzmarás szemöldökét.

— Hogy miér? piruldozott a menyecske. — Mer' az ő karja szelebb, mint a kendé... — Értöm — morcogta csendesesen.

A vizirém megmozdult és csapadni kezdett a hálóban. Háta kékesfekete, oldala sötétzöld, hasi része világosabb, vörhenyessárga, s alajzöld pontokkal foltozott. Apró szemében állati düh villogott.

— Vergődhetsz! — kacagott a legény.

— Akár az ember — bólogatott a halász.

— Hogy-hogy? — firtatta a menyecske hamisan.

— Hát a hálóban.

— Miféle hálóban?

— Az aranyhálóban — nyomta meg a szót az öreg. — Aki a szerelem. Ott pedig a harcsa fogja meg a halászt...

— Miféle harcsa? — nézett rá a legény.

— Hát az asszonyfejű harcsa — révedt el az öreg a víz fölött.

Összenéztek és a legény kerek szemében megszükkült a fény. Sütött a nap, forrón süttött, mégis összeborzongott fázosan.

— Nem lehet — ingatta fejét csendesesen.

Megmarkolta evezője rudját s nekifeszítette, hogy alatta tornyoson szakadt föl a hullám. Előre! Némán ujjongott, hogy kitéphette magát az aranyhálóból... A bárka orra diadalmasan szelte a vizet.

Az öreg rásandított és megenyhült az ábrázata.

— Ugy, ugy fiam... motyogta szelid megértéssel.

Naplilomok nyitnak a tündöklő Dunán.

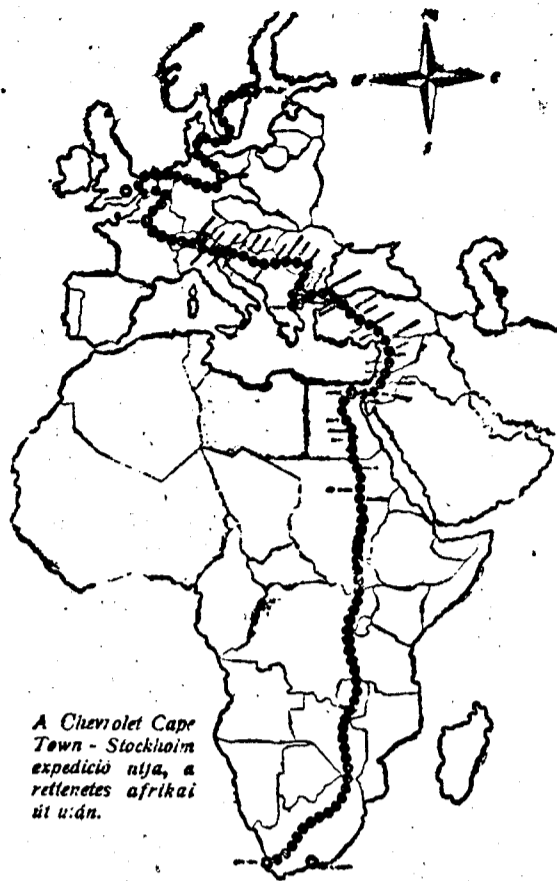
A Cape Town-Stockholm expedíció... és 752,000 tulajdonos...

bizonyítják ennek az olcsó kocsinak a meglepő értékét

NÉGY uttörő pionir kezében a két Chevrolet-kocsi a Cape Town-Stockholm expedíció alkalmával olyan teljesítményt ért el, amelyet eddig egyetlen kocsi — legyen bár akármilyen drága is — sem ért el. Cape Towntól Kairóig az esős időszakban futottak. Ez a két kocsi most kitűnő állapotban, sértetlenül, frissen folytatja útját Románián keresztül Stockholmba, észak felé...

752,000 1928-as Chevrolet tulajdonos kezében a kocsi millió és millió kilométert futott, minden zavartól mentesen, jó és rossz uton, minden időjárás mellett, minden körülmény között...

Ez a négy uttörő pionir a Chevrolet kitartását és megbízhatóságát a legexaktabb próbával bizonyítja, amely elé valaha is kocsit állítottak.

A Chevrolet Cape Town - Stockholm expedíció útja, a rettenetes afrikai útján.

A 752.000 új Chevrolet-tulajdonos napról-napra bizonyítja, a világ minden tájékán, mit jelent az autózásnál a egyszerű konstrukció, a nagy kocsira emlékeztető felszerelés.

Tanulmányozza a képviselő kiállítási helyiségében a Chevrolet-kocsit. Sok olyan újítást és felszerelést talál, amelyet Ön csak sokkal drágább kocsiknál tételez fel. Jegyezze meg a csodálatosan olcsó árat. Meg fogja érteni, miért vásárol naponta 4000 ember Chevrolet-autót! Árak: 150.000 leitől 230.000 leiig.

LEONIDA & Co. — BUCUREȘTI
ARAD. — FRAȚII BODEA
Fiókok és képviseletek egész Romániában

CHEVROLET

A General Motors gyártmánya

Gordon Makhepac, az expedíció kronikása, írta: „Ha az, amin mi mentünk keresztül ezzel a két kocsival, nem lesz a világ előtt elegendő bizonyítéka annak, hogy a Chevrolet mindent kibír, úgy semmisen“.

beszélt vele, még kevésbé fogadott el pénzt tőle. Az özvegy azonban nem hagyta annyiban a dolgot és csalásért feljelentette a cigányt, akit ravasz trükkje miatt ma voni felelőségre az aradi törvényszék. Kovács persze a

főtárgyaláson is mindent tagadott, de hasztalan, mert a bíróság a tanúk vallomásából megállapította Kovács Traian bűnösségét, akit ezért négy havi elzárásra és 6000 lej kártérítésre ítélte a törvényszék.

Zita királynét beperelte a promontori zsidó hitközség.

(Budapest, október 11.) Szokatlanul érdekes pert fog letárgyalni a napokban a budapesti törvényszék. Vádoltja az ügynek Zita volt magyar királyné, a vádló pedig a promontori zsidó hitközség.

A nem mindennapi pör előzményei a következők: Még a békevilágban történt, hogy a promontori zsidó hitközség küldöttséget mentesztett I. Ferenc József akkori magyar királyhoz és telket kért tőle templomépítési célra. A király teljesítette a kérelmet és így annál nagyobb volt a promontori zsidók meglepetése, amikor nem sokkal az ajándékozás után átíratot kaptak a kabinetirodától, amely azt közölte velük, hogy a királyi ajándék tévedésen alapult, mivel a szóbanforgó telek már régebben el van ajándékozva más részére. Erre a promontori zsidó hitközség újabb deputációt mentesztett I. Ferenc Józsefhez és egy másik telket kért tőle. A király ismét teljesítette a kérelmet, de a promontori zsidók

arról volt szó, hogy a kérdéses telket a Mária Immaculata-asszony kongregációnak ajándékozták oda felsőbb helyen már régebben. Közben kitört a háború és az egész ügy feledésbe merült.

Nemrégiben azonban a promontori zsidó hitközségnek eszébe jutott Ferenc József régi ígérete és Zita királynéhoz, mint Ferenc József jogutódjához fordult. Az exkirályné gróf Hunyadi főudvarmester által kinyilatkoztatta, hogy nem jogutódja I. Ferenc Józsefnek és már csak azért sem rendelkezhetik a szóbanforgó telek felett, mert azt időközben eladták. Így aztán a promontori hitközség peres utra terelte a dolgot, amelynek kimenetele elé nagy érdeklődéssel tekintenek Magyarországon.

A három új kottasláger közül a második:
Szeméből azt olvastam, ne higgyek szavának
Dr. Mezey új tangó-slágere. MORAVEITZ-kiadás, mindenütt kapható.

Amerika óriási lelkesedéssel várja a Zeppelin-léghajót.

Levine a Miss Columbián repül dr. Eckener és társai elé. — Newyork izgalomban nagy ünnepeket készít elő a levegő új hőseinek tiszteletére. — Derült időben indult el a Gróf Zeppelin.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Az emberi előrehaladás legújabb dokumentuma, a Gróf Zeppelin óriási léghajó — mint a friedrichshafeni jelentések mondják — ma reggel nyolc órakor elindult az Óceán átrepülésére. A léghajót maga dr. Eckener vezeti és annak ellenére, hogy a kedvezőtlen időjárás nem változott meg, ma reggel Amerika felé startolt. Az utasok között két egyetemi professzor is van, akik megfigyeléseket eszközölnek. Rajtuk kívül a Hearst-lapvállalatok tudósítói, több filmoperatőr, Zeppelin gróf veje, Herrera spanyol ezredes és két amerikai utas tartózkodik a Gróf Zeppelin fedélzetén. A léghajó nagyszerűen halad az útján és ma dél előtt fél tízkor átrepült Bazel felett Elzász felé.

A newyorki jelentések arról számolnak be, hogy az amerikai metropolisban óriási előkészületek folynak a Gróf Zeppelin-léghajó fogadtatására, amely nagyarányú ünnepek

keretében fog megtörténni. A hivatalos fogadtatás Lakehurst repülőállomáson lesz, ahol Walker polgármester személyesen üdvözlöi dr. Eckener és a léghajó utasait. A megérkezés után egy szépen felszerelt hajón viszik az utasokat Battery Gladba, majd a Broadway egész hosszában városi autókkal végigvonulnak a virágokkal díszített útvonalon. A felvonulást lakoma követi, este díszelőadás lesz a színházakban. A program szerint a következő napok is az ünneplések és üdvözlések egész sorát tartalmazzák a Gróf Zeppelin utasai számára.

A Gróf Zeppelin startjával egyidejűleg Levine a Miss Columbia repülőgépen startolt Európa felé és leszállás nélkül akar Rómáig repülni. Ha a kedvezőtlen idő megakadályozza szándékában, a Gróf Zeppelin elé repül és elkíséri Lakehurstig.

A belforti erőd fölött háromnegyed tízkor repült át a Zeppelin s tovább haladt északra.

TELEFON 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.
Premier. MA d. u. 5, 7 és 9 órakor Premier.
Bettaner Hugó világhírű erotikus regénye filmen: **Elszabadult erkölcsök**
Főszerepben: Vivian Gibson, Rina de Sziorno, Mary Kid, Beregi Oszkár, Marion Oscar.
Jön! EMBER és ORDOG. Jön!

Irodalom és művészet

A vendégtársulatok sűrű előadása veszélyezteti az aradi színházat.

(Arad, október 11.) Hosszu hallgatás után szombaton hangzik fel ismét az aradi színházban a magyar szó, de hétfőre már román előadást jelez a színházi iroda kommunikéje. Szerdára ugyan csak román előadásra foglalták le a színházat, vasárnap, hétfő, kedd szintén román társulaté, sőt még 30-ikára is román társulat jelentette be igényét a városnál Arad színházára. Vagyis két hét alatt hat román előadás lesz az aradi színházban és Aradváros állandó magyar társulata ezidő alatt szünetelni kénytelen, mert megfelelő közeli mellékállomás hiányában nem rándulhat el sehova.

A miniszteri rendelkezés havi 8 román előadást engedélyez az állandó magyar színházaknál. A múltban úgy volt, hogy a 8 nappól rendszerint csak 5-6 napot foglaltak le a román társulatok és azt is beosztással, úgy, hogy torlódás nem fordult elő. Most pedig előáll az a helyzet, hogy két hétre hat előadás esik és ebből is három egymásután következő estére foglalja le a színházat, sőt egy vasárnapot is elvesz a magyar társulattól. A magyar színészet ezernyi gonddal küzdökdi, a hatalmas vígalmi adó mázsányi sulyal nehezedik rá, utazási kedvezménye nincs s most a román előadások sorozata fenyegeti existenciáját. Kétségtelen, a román társulatok érdeke előbbrevaló a hatóságoknál s a város vezetősége csak a miniszteri rendelkezés értelmében cselekszik, amikor léptenyomon kiadogattja a színházat a román társulatoknak, de egy kis belátást mégis elvárhat Aradváros magyar színésze. A nyolcnapos román színészetnek érvénye kétségtelen, de ebben az elosztásban elviselhetetlen a magyar színházra nézve. A város vezetőségének he kell látnia, hogy ilyen körülmények között már az elején halálra van ítélve a magyar színészet idenye. A város a koncessziók kiadásánál mindig az aradi magyar színészet érdekeinek szem előtt tartását hangoztatta, a román előadásoknak ez a beosztása viszont egyenesen a magyar színészet érdekei ellen szól. A város vezetőségének kötelessége tehát, hogy rendezze a román előadások elosztását, mert csak így igazolja be, hogy valóban szívén viseli a magyar színészet érdekeit is.

* Szántó Gizi és June Wells hangversenye. A két fiatal művésznő kézzongorás hangversenye jóleső változatosságot hozott a sablonos koncertszeszónba. A két zongorát a pompás összetanultság egyetlen hangszerré olvasztotta össze, amely tö-

mör hanghatásával felért egy kis keszterrel. Szántó Gizi évekkal ezelőtt indult Aradról, akkor még csak biztató ígéret, ma pedig kibontakozott tehetség, aki a legjobb úton van ahhoz, hogy az elsők közé küzdje fel magát. Könnyed, magától értetődő technikai készségét fölényes zenei intelligencia egészíti ki, mindehhez pedig — jóllehet ritkán együtt — sok lírai temperamentum és bensőséges kifejezés járul. June Wells hidegebb, tárgyilagosabb karakter — a lírizmus nála háttérbe szorul, ez az exaktság viszont épen a Bach-számoknál megfelelő antipolusa volt Szántó Gizi femininabb lényének. Kitűnően összeválogatott műsorukon főleg már eredetileg kézzongorára írt kompozíciók szerepeltek. Mozart kézzongorás szonátáját könnyed eleganciával, de amellett klasszikus értelmzéssel játszották. Óriási sikere volt Beethoven „Türkischer Marsch“-jának, melyet meg is kellett ismételn. Liszt impozáns „Les Préludes“-jében különösen alkalmuk nyílt dinamikal tudásuk, valamint orkestrális tömörség és színezés kihangsúlyozására. A művészpár az újabb zenei költőknek is hivatott interpretátora. Bax, egy amerikai modern komponista érdekesen harmonizált lírai alaphangulatu ir melódiájával mély hatást váltottak ki. Infante spanyol táncát és még több színes apróságot sok vervevel játszottak. Meleg és megérdemelt sikerük volt, számos ráadást is adtak. Dr. Sz. K.

* Fehér Imre temesvári szintársulata. Fehér Imre nagyjában már megszervezte társulatát, amelynek névsora a következő: Lengyel Irén primadonna, Fekete Rózsi szubrett, Jávor Berta hősnő, Vékonny Ilona vigjátéki naiva, Fülöp Joli koloratur énekesnő, Szücs Irén komika, Bencze Klára és Szabó Gitta balettáncosnők. A társulat férfitagjai a következők: Fehér Imre színigazgató, Ladányi Imre igazgató-helyettes, Szücs László bonviván, Fratta Géza vigjátéki bonviván, Darvas Ernő jellemszínész, Felhő Ervin táncoskomikus. Csóka József buffó, Kovács Imre rendező, Szabadkay Miklós buffó, Szabados Árpád társalgási színész és Nagy Laci lírai szerelmes. A társulatot tíz tagu férfitkar és tízenkét görli egészíti ki. Karmester Schreiber Alajos. A leendő temesvári társulat jelenleg Nagyenyeden működik és onnan jön temesvárra. Az együttes november elsején Bánffy Miklós gróf Naplegenda című egyfelvonásosával kezdi meg a temesvári idenyt, ezt követőleg pedig az Ábris rózsája énekes vigjáték van műsoron.

Dohnányi — Klényi jubiláris SCHUBERT-hangversenye okt. 19.

* Az aradi színház iroda hírei. Dél előtt-délután nagy szorgalommal folynak az Ábris rózsái próbái. Most már az utolsó simításokat adják meg ennek a ragyogó vigjátéknak, amely valósággal uralni fogja majd az aradi színház műsorát. Pesten a Fővárosi Operett hónapokon át tartotta műsorán és Aradon egymásután négy előadásra tüzte ki egyelőre az igazgatóság. A szombati megnívítón megy először A) bérletben, vasárnap délután 5 órakor rendes helyárrakkal, este B) bérletben, kedden pedig C) bérletben játszik. Minden jelenetnek külön szépségei vannak. Az előadás méltóképen harmonizál a kiváló darabbal. Gaál Piri, (az új naiva), L. Kiss Mariska, Győző Alfréd, Szendrey Mihály igazgató, Jávor Alfréd, Horváth László (az új vigjátéki szerelmes), Kallos József és Földes Mihály, egytől-egyig remekbe vésett alakokat mintáznak az Ábris rózsájában. Az Ábris rózsája után nyomban operettel lép elő a társulat: a Régi nyár az előrelátható jelek szerint operettlágernek indul és a próbák ebből is már serényen folynak. A bemutatója csütörtökön lesz A) bérletben és B) és C) bérletben pénteken és szombaton van műsoron még a Régi nyár, amelynek többi főszerepeit Galetta Ferenc, Kertész Manci, L. Kiss Mariska, Győző Alfréd, ifj. Szendrey Mihály, Rudas Bandi, Dancs Ica játszik. Jegyek a téli színház pénztárában. Az esti előadások pontosan fél 9 órakor kezdődnek.

Művészi fényképek és levelezőlapok NAGY GÉZANAL

ARAD, Bulevardul Regina Maria 8. megvilázzal szemben. 1096

* Kóbor Noémi: Elmult virágok. Egy szenvedélyesen gondolkodó és éles szemmel látó írónő megragadó víziói a multról. Kóbor Noémit állandóan izgatja a történelem. Ebben az új könyvében a bibliai Nehemia színes és drámai regényét írja meg s néhány éles fényásvot vet a renaissance idejére is. A multak levegőjében mindig az embert nézi, a szenvedély, szerelem, hit és kételkedés, a szenvedés és ujjongás ellentéteiben s teljes írói erővel eleveníti fel a multat. — Franklin kiadás.

Veszélytelenítik a dán sexuální bűnözőket.

A dán parlament megvédi a társadalmat az abnormis ösztönök kilengéseitől. — Saját kérésükre orvosi beavatkozással szabadítják meg őket szexualitásuktól.

Kopenhágából jelentik: A dán igazságügyminiszter igen érdekes és újszerű törvénytervezetet terjesztett a Folkething elé. A törvényjavaslat a sterilizáció kérdésével foglalkozik és azt célozza, hogy mindazon egyéneket, akiknek abnormis sexualöztönük van, vagy sexuální berendezettségük rendellenes és arra viheti őket, hogy sexuální bűntényeket kövessenek el és így veszélyessé váljanak úgy önmagukra, mint embertársaikra, sterilizációs eljárás alá lehet venni, vagy másmilyen orvosi beavatkozás tárgyává tehetők nemi szerveiket illetőleg, ha eziránt kérvényt nyújtanak be és azokat az egészségügyi hatóságok jóváhagyják. Az igazságügyminiszter továbbá megengedheti az egészségügyi hatóságok véleményezése alapján, hogy a fizikailag abnormis egyedek szaporodási képességét megszüntessék.

Ezeket az egyéneket különben is egy állami intézetben helyeznék el és így zárják ki őket a társadalomból. Mielőtt az igazságügyminiszter engedélyt adna a törvénytervezetben megemlített orvosi beavatkozásokra, meg kell róla győződnie, hogy az orvosi eljárás alá venni szándékoló egyén, vagy gyámija tisztában van-e a beavatkozás jelentőségével és annak következményeivel.

A három új kottaláger közül a harmadik:

Könnyű a Katit táncba vinni...

Szenzáció a Charleston-láger. Szöveg is, zene is a legpompásabb. MORAVETZ-kiadás, mindenütt kaphatók

Bratianu miniszterelnök protezsáltja volt Aradi Victor.

A munkáspár mai eseményei. — A kommunisták építeni akarnak és nem rombolni — állapítják meg a védők. — Aradi Victor és Müller Kálmán szerepe a munkásmozgalomban. — Duca elismeri, hogy a munkásnak joga van érdekeiért harcolni.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának távirata.) A munkáspár mai tárgyalásán Chindris Vasile máramarosszigeti képviselő köszönetet mondott Aradi Victor-nak, hogy a Chizma-perben is, de általában mindenkör az elnyomottak mellé állott. Utána Popa Ádám védte Aradit. Tiltakozott az ellen, hogy a vádbeszéd olyan vádak tartalmaz, amelyekről a vádirat említést sem tesz. Aradi ellen a rendtörvény első és 11. paragrafusa alapján emeltek vádat. Azonban a törvény szavai szerint a szándék nem büntethető, már pedig tényeket nem említ még a vádirat sem. Meggyőződést büntetni pedig egyenlő lenne a gondolat szabadság alkotmánybiztosította jogának kivégzésével. Ezután megrajzolja Aradi portréját. Olyan ember ellen, — mondja — akinek védelmére Románia volt miniszterelnöke s előkelő román politikusok szettek, nem lenne szabad vádat emelni. Rámutat arra, hogy a vádiratban a Popre-ről szó sem volt, az ügyész mégis úgy nyilatkozott, hogy Aradi bécsi útjában a Poproval tárgyalt. Ugyanezen az alapon elmondhatnánk ugyanezt azokról a román liberális urakról is, akik a kölcsön ügyében tárgyaltak külföldön. Felmentést kér.

Zisu dr. védő emelkedik ezután szólásra: Fiat iustitia, pereat mundus, — kezdi védőbeszédét. — Kérhetném a vádlottak felmentését, még akkor is, ha az állam dölne is össze. A kommunista erőszakhoz folyamodik, de csak azért, hogy polgári jogait elismertesse. Felmutatok egy könyvet, ezt Duca írta. Fh

ben kimondja, hogy a munkásnak joga van érdekeiért harcolni. Nézzük az amsterdami internacionálé és az egységesek közötti különbséget. Az amsterdamiak inaktív munkát végeznek s behódoltak az elnyomatásnak. Az egységesek produktív munkát végeznek s otthonukat építnek.

Délután Körner dr. temesvári ügyvéd tartotta meg védőbeszédét. Körner dr. Müller Kálmán eddigi működését ismerteti. Fényképeket mutat azokról a műhelyekről, melyeket Müller vezetésével építettek Temesvárott. Itt a nyomortól mentik meg az embereket. Müller részt vett a balkáni konferencián. Nem titok ez, hiszen román utlevélrel, a nagy nyilvánosság előtt, az összes kedvezmények élvezetével utazott külföldre. Visszajövet aztán elkobozták minden holmiját. Később nagy sajnálkozások mellett, azzal, hogy tévedés történt, mindent visszaadtak, de ilyen tévedések sajnos, mindennaposak, de mindenkor a munkásokkal szemben. Doktrínáikat akarnak itt büntetni? Hiszen ez alkotmányellenes! Ha valami panasz van a szakszervezetek ellen, hát járjanak el azokkal szemben a szindikátusi törvény értelmében. De ne terrorral és hádiállapottal. Ne féljen senki attól, hogy kikiáltják a proletárdiktatúrát. Mert csak meg kell néznünk az 1918-as forradalmat. Akkor minden összeomlott előzőleg. Márpedig a szakszervezetek nem rombolnak, de építenek. Felmentést kér.

Holnap Paraschivescu ügyvéd beszél.

Még mindig homály fedi az amerikai milliomosnő eltűnt ékszereit.

A rendőrség megállapítása szerint özv. Hermanné és társasága józan állapotban indult el a halálos autóra. — Berger és az utkaparók szerepe mind gyanusabbá válik. — Vizsgálat indul a soffőr ellen is.

(Arad, október 11.) A csabacsüdi halálos autókatasztrófa ügyében mai számunkban bejelentettük, hogy a szerencsétlenség egyik áldozatának: Berger Imre ügynöknek személye, mind gyanusabbá válik és különösen az elhunyt amerikai milliomosnő, az aradi származású özv. Hermann Gyuláné eltűnt ékszereiről kell felvilágosítással szolgálnia a lobbanó szerelmű fiatalembernek. Igen sok ténykörülmeny támasztja alá Berger Imre gyanuba vételét és a csabai rendőrség erőlyes nyomozást vezetett be a helyzet tisztázására.

Egy parasztember vallomása tette először gyanússá Berger szerepét. A szántóföldön dolgozó földmives ugyanis a nyomban szörnyethalt Hermanné csuklójáról leoldott egy nagyértékű karszattot, amelyet azonban Berger a rendőrségen csak mint töredéket adott át. A parasztember bementése után érdeklődni kezdtek Bergernél a többi eltűnt ékszerek és értéktárgyak iránt is, de Berger minden felvilágosítást megtagadott. Mivel Berger sérülései csupán könnyű természetűek voltak és mindvégig eszméleténél volt, a nyomozó hatóságok bizonyosnak tartják, hogy Berger agyában a szerencsétlenség megtörténte utáni zavaros állapotban érelődött fel a büntett gondolata és része van a lopásban, vagy pedig egyes-egyedül követte el özvegy Hermanné kifosztását.

Berger Imre gyanus szerepét különben megerősíteni látszik az a körülmény, hogy a katasztrófa után három órával egy hitellevelet akart beváltani egy csabai banknál. Ez a hitellevelet az amerikai milliomosnő nevére

szólt. Berger meggyanúsításának logikus föltevését viszont összezavarja az, hogy tegnapra távolabb a katasztrófa színhelyétől megtaláltak egy platinagyűrűt, amely bármily nagyerejű karambol következtében sem eshet le az ujjról és gurulhat olyan nagy távolságra. Ilyenformán a rendőrség az utkaparó parasztiokat is gyanuba vette, akiknél házkutatást tartottak. Egyikük ezt valószínűleg megnesztele és az országúton eldobta a gyűrűt. Csak már nem emlékezett pontosan a helyszínre és kissé távolabb dobta el a megtalált, tekintélyes értékű platinaékszert.

A csabai rendőrség különben kiderítette, hogy özvegy Hermanné, Berger és a soffőr teljesen józan állapotban indultak el Budapest felé. Előzőleg ugyan kávéházban szórakoztak éjjelutánig, de ez nem volt aféle kimondott mulatozás. Ezután nyugovóra tértek és másnap délelőtt 11 óráig aludtak szobájukban. Tizenkettő után indultak el és fél egy felé már megtörtént a szerencsétlenség. Megállapították, hogy mintegy 5000 dollár értékben egy értékes, tömör arany-medallion, egy négyszögletes brosch, egy aranylánc, arany karszatt s több apró ékszer és gyűrűk voltak a szerencsétlenség pillanatában özvegy Hermannén. Ezenkívül táskájában 200 dollár és 25 dollár értékben több, mint 100 pengő volt, amelyet még Aradon váltott be s amelyből a szerencsétlenség fölfedezése után mindössze 5 dollárt találtak meg.

A soffőr egészségi állapota szintén javulóban van és a leolmozott koporsót ő is elkíséri Bécsig, ahol a közeli napokban fog megtörténni özvegy Hermanné holttestének elhamvasz-

MA PÉNTEKEN!!! MA TÁNCOL MARIETTE!!!

LYA MABA

A szezon legbájosabb filmje, tele hangulattal és jókedvvel. — Ragyogó kiállítás. — Erdekfeszítő események.

A szezon komoly nagy slágere

Ma az Apolloban.

Jegyelőjegyzés és előzetes pénztár mindennap d. e. 1/2 11-től.

URANIA

Ma, pénteken 5, 7 és 9 órakor

Rejtélyes hatalom.

Modern dráma az orosz emigránsok életéből. Főszerepben:

Suzy Wernon és Walter Rilla

Jön! Halál ura. Jön!

tása. Egyébként a soffőr ellen is vizsgálat indul meg gondatlanság címén, noha bebizonyosodott, hogy a soffőr, amint észrevette a kerekleválást, teljes erővel fékezett és formális gödröt vájt ki az országúton a kerekek erőszakos surlódása. A karambol azonban mégis elkerülhetetlen volt. Az autó nagy sebességgel nekirohant egy utszéli eperjának, amelyre ugyszólván fölszaladt. A katasztrófa nagyságára jellemző, hogy a hatalmas kocsiból csak a kerekek maradtak meg épen, minden szerkezet pozdorjává zuzódott. A kilincsek úgy hevertek az országúton, mintha apránként szerelték volna le a kocsiról, hogy aztán elszórják.

Berger egyelőre még a kórházban fekszik és külön szobában állandó őrizet alatt áll. Sebei nem komoly természetűek és ma-holnap már el is hagyhatja az ágyat, amikor is kihirdetik előtte az előzetes letartóztatásáról szóló végzést.

Jan Kubelik

a jelenkor Paganinije

vasárnap este

a Kulturpalotában hegedül.

Jegyek Sándor Ferenc könyvüzletében.

— Az Africana Társaságnak nem kell a lepet petroleummező. Bucurestiből jelentik: Az ilfovi törvényszék második szekciója ma foglalkozott a petroleum-panamisták jogvitatásuk ellen beadott felebezésével. Határozat még nincs. Az eljárás, amely felsőbb utasításra gyorsított tempóval folyik, ma érdekes dolgokat tisztázott. Kihallgatták a S. A. R. Africana igazgatóit, akik kijelentették, hogy a legközelebbi igazgatósági ülésen vizsgálják a Tolea képviselő által szerzett 2 millió értékű területeket.

LISZKA PÁL

első aradi villanylégpörkölője,
Piata Catedrala No. 1.
(vált Thököly-tér) sarkán.

A teljesen újonnan felszerelt

villanylégpörkölő

megőrzi a kávé zamatját, ízét, özöndus levegővel való pörköléssel vitamin tartalmát fokozza és ez az egészségre különösen előnyös.

A LISZKA-féle kávékeverék

kilónkint: Különlégesség 320 lej, I-ső minőségű 280 lej, II-ik 240 lej, III-ik 200, 180 és 160 lejért. — Állandóan frissen kapható

A töltőtoll-király bolondnak tartja egész Ausztriát. Winkler Ernő, az „aranytöltőtoll-király“ csinytevésai. — Az érdekes ember életcéljául tűzte ki a hatóságok bosszantását.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) A napokban az egész európai sajtót bejárta egy, a Raxon történt borzalmas tragédia híre. A bécsi lapok óriási tudósításokban beszámoltak arról, hogy két fiatal leány, Hildegarde és Erika, az egyik Berlinből, a másik Budapestről, közös elhatározással öngyilkosságot követtek el és hátrahagyott leveleikben, amelyek közül az egyiket Reinhardt Miksának, a világhírű rendezőnek címezték, megírták, hogy nem bírják tovább elviselni az életet, mivel Hildegardot egy budapesti báró elcsábította és cserbenhagyta. A csendőrség a Rax hegységben napokig nyomozott a két leány holtteste után, végre kiderült, hogy a drámát Winkler Ernő, az „aranytöltőtoll-király“ rendezte.

Winkler Ernő már évek óta vezeti orránál fogva a bécsi rendőrséget, a bécsi sajtót és egész Ausztriát.

Olykor lecsukják, vagy néhány hétre tébolydába internálják, végeredményben azonban a hatóságok tehetetlenek evvel az eredeti emberrel szemben és minduntalan bedülnék neki. Winkler Ernő ugyanis életcéljául tűzte ki a hatóságok bosszantását. — Néhány év előtt Winkler, akinek töltőtoll-üzlete van a bécsi belváros egyik legelőkelőbb utcájában, a Kohlmarkton, egy nagyobb tétel töltőtollat vásárolt. Később kiderült, hogy az eladó a töltőtollakat ellopta, mire az ügyészség Winkler ellen is vádat emelt orgazdaság címén. A bíróság Winklert elítélte, annak ellenére, hogy az „aranytöltőtoll-király“ avval érvelt, hogy nem volt tudomása arról, hogy lopott holmit vásárolt.

Winkler az elítélteést falragaszokon igazságtalannak, „Justizmord“-nak minősítette, és közölte Bécs város lakosságával, hogy hadat üzen a rendőrségnek és a bíróságoknak.

Winkler ezt a hadüzenetet be is tartotta s azóta egyre-másra meglepetések érik az osztrák hatóságokat, sőt a lapok és ezeknek nyomán a külföldi újságok is bedülnék Winklernek.

Az „aranytöltőtoll-király“ első csinytevését 1926 szeptemberében követte el. Egy szép napon az Anninger hegységben, az úgynevezett huszár-templom közelében egy turista egy bőröndöt talált, amelynek tartalma egy grófi koronával ékesített névjegy volt a következő felírással:

GRAF EDGARD HENCKEL
FREIHERR VON DONNERSMARK,
FIDEIKOMMISSHERR AUF BEUTEN.

A névjegy másik oldalán az a közlés volt olvasható, hogy aki megtalálja ennek a névjegynek öngyilkossá lett tulajdonosát, az 100 ezer aranymárka jutalomban részesül. A turista nyomában a csendőrségre sietett, mely megindította a nyomozást, néhány nap múlva azonban kiderült, hogy az állítólagos sziléziai lübbérur öngyilkossága valótlan, az egész nem egyéb Winkler csinytevésénél.

Néhány nap múlva egy másik ügygel kapcsolatban foglalkozott a bécsi sajtó az „aranytöltőtoll-királyal“. Winkler eltűnt Bécsből és tudatta a lapokkal, hogy „befejezi földi életét“, Carnuntumba megy, ahol öngyilkosságot követ el. A rendőrség újból nyomozást indított, Winklert egy héttig nem sikerült megtalálni, azonban egy hét múlva jelentkezett és újabb proklamációban közölte, hogy Carnuntumot nem találta alkalmas környezetnek a földi élet

befejezésére s ezért elhatározta, hogy egyelőre inkább továbbra életben marad.

Az azóta eltelt időben Winkler még egy csomó hasonló csinytevést követett el. Így ismételt névtelen levelekben jelentkezett különböző hatóságoknál mint ki nem nyomozott rablógyilkosságok elkövetője. Leveleket írt nagy esküdtszéki perek elnökeihez és tanácsokat adott nekik tanuk kihallgatására.

A tavalyi július 15-iki forradalom után Karl Krausz, a feltűnési viszketegségben szenvedő bécsi író falragaszokat bocsátott ki, amelyben Schöber rendőrfőnököt lemondásra szólította fel a következő mondattal:

Bécs rendőrfőnökének!
Ezennel felszólítom, hogy mondjon le!
Karl Kraus.

Még száz embert rejtenek a Jakesch-áruház romjai. Eddig 31 halottja és ugyanennyi sebesültje van a katasztrófának. — A mentések során 80 katona megsebesült. — Tovább folynak a mentési munkálatok.

Prágából jelentik: A kommunisták tegnap tüntető felvonulást rendeztek a Jakesch-áruház összeomlása alkalmából. Több száz kommunista vonult végig a főbb utcákon. A rendőrség gummitobokkal verte szét a tüntetőket és eközben 20 vezetőt, köztük több kommunista képviselőt és lapszerkesztőt is letartóztattak.

Tegnap este 7 óráig a járdákat sikerült a förmelkektől megszabadítani. Óriási munkát igényel a hatalmas betontömbök eltávolítása és elszállítása. A munkálatokat javarészt a prágai házigazda magyar származású legénysége végzi nagy önfeláldozással. A katonák közül több mint 80 megsebesült a mentés során, azonban az első segély után, vakmerően tovább dolgoznak.

Tegnap estig 25 halottat emeltek ki a romok alól, a kórházba szállított súlyos sebesül-

Másnap ugyanolyan nagyságban s ugyanolyan betűkhöz szedve a fenti falragasz mellett az alábbi plakát volt olvasható:

Bécs rendőrfőnökének!
Ezennel felszólítom, hogy ne mondjon le!
Winkler Ernő,
aranytöltőtoll-király.

Egy kihágási ügyben a napokban Winklernek újból vádlottként kellett volna megjelennie az I. kerületi bíróság előtt. Winkler azonban nem jött el a tárgyalásra, hanem ismeretlen helyre elutazott Bécsből, egyúttal újabb proklamációban tudatta Bécs városának lakosságával, hogy többé semmiféle minőségben nem lépi át a bíróságok épületét, mivel erre önmagának becsületszavát adta.

A tárgyalást vezető bíró kénytelen volt elnapoló határozatot hozni és egyben Winkler ellen elfogatási parancsot adni. A töltőtoll-királyt azóta le is tartóztatták.

tek közül pedig hatan haltak meg. A romok között felfedeztek egy nyílást. Az egyik megmenekült munkás 12 méter mélységre hatolt le és megkocogtatta a falat. Kopogására ugyancsak kopogással válaszoltak, amiből arra következtetnek, hogy több életben maradt munkás van a betonfal mögé bezárva. Ezeket szintén akiről ázott alagúttal igyekeznek megközelíteni.

A cseh félhivatalos cáfolja a kommunista zavargásokról elterjedt híreket, ellenben annyit beismer, hogy a rendőrök gummitobokkal léptek fel a tömeg ellen. A kórházakban 32 sebesültet ápolnak. A szétzúzott személyautó utasait még nem sikerült megtalálni. Óriási méretű jótékonyági akció indult meg a halottak hátramaradottai és a sebesültek felszerelésére.

A veszett-gyanusokat ismét ingyen szállítja a vasut. A városok intervenciójára a CFR. vezérigazgatósága elrendelte, hogy a veszett kutya által megmárt emberek ingyen utazhatnak a Pasteurbe.

(Arad, október 11.) Megirtuk annak idején, hogy az államvasutak vezérigazgatósága a múlt esztendőben megszüntette az ingyenes utazást azok részére, akiket veszett eb mart meg s akiknek kezelés miatt valamelyik Pasteur intézetbe kellett utazniuk. Ezeknek az utaztatása a városokat és községeket terhelte és mivel ez nagy összegeket emésztett föl, nagyon csinyján bántak az utalványozással. Aradról az ebmarta embereknek Kolozsvárra kell utazniuk és minden ilyen utazás ezer lejbe kerül a városnak. A múlt esztendőben többszáz embert küldött a városi közegészségi hivatal Kolozsvárra és a mostani esztendőben odaküldöttek száma szintén már körülbelül ugyanannyi. Arad városa ugyanis nem vette magára a felelősséget, hogy egyik-másik esetben, amikor nem volt teljesen bizonyos, hogy az eb veszett volt-e, visszatartsa a megmárt embert. Nem mindegy jártak el azonban ezzel a lelkiismeretességel és bizony — különösen kis községekben — előfordult, hogy a Pasteur-intézetbe nem küldött emberekben kitört a veszettség.

A városok, községek s vármegyék együttes mozgalmat indítottak s etkintetben a régi rend visszaállítására. A mozgalomnak meg is van már az eredménye, amennyiben az államvasutak vezérigazgatósága úgy intézkedett,

hogy ismét ingyen szállítja a veszett ebek által megmárt embereket a Pasteur-intézetbe. Az utazáshoz a városi főorvosi hivatal által kiállított hivatalos bizonylat szolgál, amelyet a vasuti jegypénztárnál lebélyegeznek és a mely így jegynek felel meg. Ezeket az utazási költségeket a vasut a közegészségügyi miniszterium terhére számolja el. A rendelet máris életbe lépett.

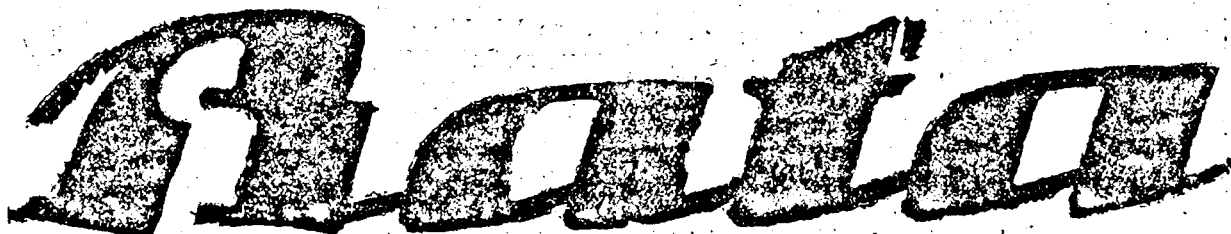
A dán királyné gyűrűjét a zálogházban találták meg.

Százhatvan koronára zálogosította el a tolvaj postatiszt a negyedmillió értékű gyűrűt.

(Köln, október 11.) Nemrégiben az egész világsajtót bejárta az a hír, hogy a dán királynénak egy értékes, rendkívül szép smaragdgyűrűjét ellopták. A királyné négy kis csomagban négy értékes ékszer küldött egy híres kölni ékszerész címére a foglalatok átala-kitására. Három kis csomag pontosan megérkezett, a negyedik, egy platinafoglatu gyűrű, amelyben egy feltűnő nagy smaragd volt, nem érkezett meg, a negyedmillió korona értékű gyűrű eltűnt.

A kölni rendőrség a postán kezdte meg a nyomozást és egy postatiszt hosszas tagadás után beismerte, hogy a kis dobozt ő nyitotta fel és a benne levő nagyon is közönséges gyűrűt elvette. Nem volt pénze, elzálogosította a gyűrűt husz márkáért. A rendőrség először nem akarta elhinni a huszmárkás mesét, de mikor kiváltották a gyűrűt, kiderült, hogy valóban a dán királyné híres smaragdgyűrűjéről van szó. A postatiszt két hónapi fogságot kapott.

HA NEM PÉLDÁNYONKÉNT VESZI MEG AZ „ARADI KÖZLÖNY“-t, hanem havonta 90 lejért előfizeti, csak 3 lej 60 baniba kerül egy példány.

csehszlovákiai cipogár lerakata e hó közepén
NYILIK MEG ARADON

Piata Avram Iancu 21. színházzal szemben.

KÖZGAZDASÁG.

Haldoklik a curtici-i határforgalom.

A hibás vámpolitika és a hatósági vexaturák megölték az export-kereskedelmet és az idegenforgalmat. — Naponta négyszáz vagon áruval kevesebb halad át a határállomáson, mint három évvel ezelőtt.

(Arad, október 11.) Lärmázó sístergéssel fékez le a gyorsvonat a curtici-i határállomás előtt és a vámtisztek, mint valamikor régen, egy-két esztendővel ezelőtt, most is sietnek fel a kocsiokba, hogy átnézzék az utasok csomagjait. De most üresen ásitóznak a Pullmann-kocsik ablakai; nem bámulnak kifelé kíváncsi szemek, csak egy-két fáradt arcú utas bömbösköl a fiúkéek sarkában. Hová lett az a pár év előtti mozgalmas élet, lázas lüktetés. Hová tűntek az izgatottan ide-oda futkározó utasok. Hol vannak az árukkal megrakott hosszú vagonosorok? Mi lett mindabból, ami annyira jellemzi a határállomásokat? Semmi...

Curtici jelentéktelen falusi kis állomással súlyodt és ennek pedig nem az az oka, mintha földrajzi fekvésénél fogva veszített volna jelentőségéből, csupán az, hogy

a hibás közlekedést és vámpolitika megölte Romániában az export-kereskedelmet, de megölte az idegenforgalmat is.

A tehervonatok üresen közlekednek, a személyszállító vonatok kocsijaiban egy-két ember lézeng és csönd van a curtici-i állomáson állandóan. Szomorú, halálos csönd.

A vámpolitikával elérte az a kormány, hogy csaknem teljesen megszűnt a faexport Románia és Magyarország között. Magyarország nem rendelkezik kitermelésre alkalmas erdőkkel és kénytelen külföldről vásárolni a tűzi- és épületfát. És szinte komikusnak hat az a tény, hogy például

Békéscsaba, Buttonya és a többi közvetlen szomszédságban lévő városok és községek nem Romániából importálják a fát, hanem Csehszlovákiából és Jugoszláviából.

Ha egy békéscsabai fakereskedőnek tűzfára van szüksége, nem a rövid távolságra lévő Romániából rendeli szükségletét, mert a vámtételek és szállítási költségek ötven százalékkal drágábbá teszik a román fát a jugoszláv és csehszlovákiai fánál.

Alkalmunk volt beszélgetést folytatni Gavrilescu helyettes vámfőnökkel, aki Banu Ioan vámfőnök távollétében jelenleg a curtici-i vámhivatalt vezeti. Elmondotta, hogy

ezelőtt két-három esztendővel naponta átlagosan ötszáz vagon vegyes áru ment keresztül külföldre a curtici-i állomáson és ebből háromszáz vagon volt a fa. Most pedig legfeljebb százhusz áruval megrakott kocsi hagyja el naponta az országot.

Gavrilescu helyettes vámfőnök az export-kereskedelem siralmas lezüllésének okát kizárólag abban látja, hogy nem sikerült még a lej stabilizálni. Elmondotta, hogy egy csabai nagy fakereskedő átlagosan tízezer vagon tűzfát kötött le évente Romániában. Körülbelül három évvel ezelőtt, a lej ingadozása miatt olyan összegeket fizetett rá a román fára, hogy komoly fizetési zavarokba került. A leköött famennyiség értékének ugyanis csak a husz százalékát szokták előre fizetni, a többit leszállítás után. Amikor a leszállítás megtörtént és a tízezer vagon fát már elhelyezte az országban, a román valuta ingadozása miatt drágán vásárolt lejekben kellett kifizetnie a sok milliót kitevő hatalmas összeget. Azóta a magyarországi fakereskedők megszüntették

összeköttetéseiket a romániai fatermelőkkel.

Ugyanez a helyzet a többi árukban is. Az egész Európában érezhető az a feltűnő averzió a román árukkal szemben. Nem mernek vásárolni, mert ki tudja, hogy mikor esik, mikor emelkedik a román valuta és ma már a külföldi piac annyira konszolidálódott, hogy a kereskedők nem mernek olyan kétes üzletekbe bocsátkozni, ami a román áru megvásárlásával jár. A valuta stabilizációja azonban még nem éleszti fel a régi curtici-i életet. Egy szállítási vállalat igazgatója, aki éppen a határállomáson tartózkodott, kijelentette, hogy a romániai kereskedelmet elsősorban az teszi tönkre, hogy

a világon sehol sem olyan magasak a vámtételek, sehol sem olyan drágák a szállítási és utazási tarifák, mint Romániában.

Láthatjuk, hogy külföldön mindent elkövetnek, hogy az idegenforgalmat növeljék, mert az idegenek beözönlése új vért, friss pénzt jelent az országnak. Külföld száz és száz módját találja ki annak, hogy vizum-utazási és egyéb kedvezményekkel becsalogassa az idegeneket. Ezzel szemben Romániában taksákkal, jelentkezésekkel és a kellemetlenkedések száz módjával molesztálják a külföldieket, akik megriadnak attól a gondolattól is, hogy belépjenek az ország határára.

Románia helytelen politikájának szomorú bizonyítványa a curtici-i állomás. Elmeszesített lüktetőre egy beteg szervezetnek, amelyet sürgősen gyógyítani kell. A vizsgálatos halvány fénye kísér vissza hennünket Aradra, mert láttuk, hogy építik az új curtici-i állomás hatalmas épületét.

Pilisi Géza.

Zürichben 3.14, Párisban 15.50 a lej

Helyi valutaárak. (Október hó 11.)

Pénz: Márka 39, dollár 164, angol font 795, francia frank 6.40, olasz líra 8.60, cseh korona 4.85, pengő 28.90, dinár 2.85, osztrák schilling 23.30, svájci frank 31.50. — Áru: Márka 39.50, dollár 164.50, angol font 800, francia frank 6.60, olasz líra 8.80, osztrák schilling 23.50, svájci frank 32. — Kifizetések: Berlin 39.75, Newyork 166.10, London 807, Páris 6.52, Milánó 8.72, Prága 4.93.50, Budapest 29.04, Zágráb 2.92.50, Bécs 23.45, Zürich 32.05,

Zürichi tőzsdenyitás. (Október hó 11.) Berlin 123.70, Amsterdam 208.35, Newyork 519.70, London 2521.50, Páris 20.30, Milánó 27.22, Prága 15.40, Budapest 90.66, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.14, Varsó 58.25, Bécs 73.10.

Zürichi tőzsdezárlat. (Október hó 11.) Berlin 123.67.50, Amsterdam 208.40, Newyork 519.70, London 2521.62.50, Páris 20.29.50, Milánó 27.21, Prága 15.40, Budapest 90.66, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.14, Varsó 58.25, Bécs 73.10.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Október hó 11.) Devizák: Páris 6.48, Berlin 39.55, London 804.50, Newyork 165.50, Milánó 8.67, Zürich 31.90, Prága 4.93, Bécs 23.38, Budapest 29.10, Varsó 18.65.75. — Valuták: Napoleon 643, márka 39.25, léva 1.21, török líra 0.86, angol font 802, francia frank 6.48, svájci frank 31.70, olasz líra 8.62, drachma 2.25, dinár 2.89, dol-

lár 164.50, lengyel zloty 18.25, osztrák schilling 23.30, pengő 28.75, cseh korona 4.90.

— A Banca de Credit Roman nem adott kölcsönt az államnak. Bucurestiből jelentik: Több lap szerint a Banca de Credit Roman kölcsönt adott volna az államnak. Megbízható körök szerint ez az állítás hamis alapokon nyugszik és megtévesztő tendenciája van. Szó sem volt arról, hogy az állam belföldi banktól kölcsönt vegyen fel.

— Ujabb csödkérés a temesvári Mercur Bank ellen. A Danubia Biztosító Társaság összeroppánásával kapcsolatban megírtuk, hogy Baran Coriolan dr. temesvári ügyvéd tegnap csödet kért a Mercur Bank ellen, amely pénzügyi tudvalevőleg a Danubiát finanszírozta. Ma egyik nagyszentmiklósi betevője szintén csödkérvényt nyújtott be a bank ellen. A csödkérvények ügyében folyó hó 20-án dönt a temesvári törvényszék.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

„MERCANTIL“

szőnyeg- és divatáruház

ARAD,

(ezelőtt Pick és Társa)

Bulev. Regina Maria 18. szám

REKLÁM-ÁRAI:

2X3 mtr. szőnyeg	— — —	Lei 880.—
2X3 mtr. Axminster-szőnyeg	— — —	„ 3900.—
Ágvelé-szőnyeg	— — —	„ 140.—
1 mtr. futó-szőnyeg	— — —	„ 75.—
Sezlonátvető	— — —	„ 960.—
I-a paplan, fehér vattával	— — —	„ 550.—
Függöny, három részes	— — —	„ 275.—
1 mtr. kordbársony	— — —	„ 88.—
1 mtr. tennisflanell	— — —	„ 32.—
1 mtr. I-a chiffon	— — —	„ 32.—

Szővet, selyem, béléssáru, vászon, butorkelme, selyembrokat, matrac-građl, sezlonátvetők, ágy- és asztal-terítők dus választékban. 5203

Bolthelyiség

a Piața Avram Iancu (Szabadság tér) és Str. Banatului (Asztalos Sándor-uca) sarkánál, a hetipiac legélénkebb helyén,

november 1-re kiadó

Cím az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatalában.

E héten tart még

az olcsó vásár.

FISCHER üvegüzlet

Arad.

MUZSAY JÓZSEF

ARAD, színházal szemben

Őszi és téli árjegyzék:

Férfi öltöny tiszta gyapju	L 1750	lekola öltöny előírás szerint	L 1600
Férfi öltöny divatszínben	„ 2450	Bőr kabát la. minden szlabán	„ 3900
Sötétkék és fekete öltöny la.	„ 2750	Fregoli raglán	„ 2000
Őszi és téli felöltő	„ 1950	Gummi kabát	„ 800
Ulster-Double la.	„ 2450	Trench-coate la.	„ 2500
Fekete féll kabát szőrmes sál gallér	„ 2850	Angol posztó rakta	„
Divat szabóság!	4818		

Használt ólom megvételre kerestetik.

Női kabátokban és szőrmebundákban feltűnően olcsó vásár:

Crep de chin ruhák ... Lei 1500-tól
Divatköpeny gyapju kockás kelmeből Lei 1200-tól
Kasha kabátok ... Lei 1600-tól
Bakfis téli kabátok divat szőrmével Lei 1700-tól

PLESZ GYULA
női felöltő és szőrmepuházásban, a színház hátsó bejáratával szemben.

Női téli kabátok divat szőrmével Lei 1900-tól
Szövet ruhák ... Lei 600-tól
Silelektra bunda ... Lei 6500-tól
Divatbundák ... Lei 8000-tól

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

TIZENEGY órai találkára nem lehettem, kérem ugyanott szombat este. 6 órakor. 5487

JÓBARÁT jelgére levél van, kérem átvenni. 5486

ALKALMAZÁS.

BUCURESTI részére. odaköltözködésem folytán, mindennemű képviselést, megbízást vagy ügyek elintézését vállalom. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5462

ÜGYES, MEGBIZHATÓ KIFUTÓ LEÁNYT jó bizonyítvánnyal felvesz Salgóiné bizományi üzlete Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

SOK évi irodai gyakorlattal bíró tisztviselő kitűnő referenciákkal alkalmazást keres. Választ "Szerénny" jelgére kérek az Aradi Közlöny kiadójába. 5440

KERESÜNK minden helyen személyeket, mint FIÓKVEZETŐKET
Különös ismeretek, raktár vagy üzemtőke megkívánatnak. Havi jövedelem dollár 150-200. Csak német vagy francia levelezést kérünk. Bővebbet; THE NOVELTY-COMPANY Valkenburg (in Holland.)

LAKÁS.

STRADA Románului 12. (Zrinyi-u.) két szoba irodának, műteremnek alkalmas. kiadó. Veisz és Haász iroda. 5473

ÜRES szoba konyahasználattal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában 5479

A főtéren két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra KIADÓ. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1857

VÉTEL ÉS ELADÁS.

PIANINO fekete. Forster, elsőrangú. eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5373

MEGBIZÓIM részére keresek különböző antik szalonokat. Salgóiné bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

Szőrmekabátok átalakítását 1500 lejtől kezdve a legújabb modellek után készít és mindennemű javítást vállal: Rosenzweig Elemér Arad, a teli színház főbejáratával szemben, az emeleten. 4965

Nagy famegtakarítás szabadalmazott ZSIGUCZI-féle kályhával. A fűtőtechnika csodája! Számos elismerő levél és hivatalos szakvélemény bizonyítja jóságát és 50% tüzelőanyag megtakarítását. Megtekinthető HAMMER ZSIGMOND és FIA üzletében Arad, Bulevardul Regele Ferdinand No. 27 (Boros Béni tér)

Mélyen leszállított árak a Harisnya és csipkeáruházban volt Lázár V.-u. 3. Gyermekek patent harisnya 12 lejtől, férfi zokni 18 lejtől 55-ig, női harisnya 19-től, selyem prima mosó selyem női harisnya 98 lej, gyermekkabátok és puloverek. pu'overek tiszta gyanju 295 lej-ig, szintén női és férfi Klöpli és valenzie csipke 2 és 5 lejtől kezdve.

ELADÓ 6 HP. huzatos, 6 légkörös első magyar garnitúra, több évi részletfizetésre és egy 6 személyes jó állapotban levő luxusautó. Kabát Testvérek, Rovine (Magyar-Pécska) 155 Aradm. 5469

HASZNÁLT butorok, háztartási felszerelések olcsón eladók. Volt Varjassy Lajos-ucca 172. 5484

BIEDERMEYER szalónok, vitrinek, női bundák, férfi kabátok és öltöny, szőnyegek, festmények, porcellánok, antik komódok, antik órák, asztalok, lámpák, lábzsák, utazóbőrönd, velencei és konsol tükrök, szalónok, antik ágyak és éjjeli szekrények, háló, uriszoba, ebédlő berendezések, zongorák, nagy álló és fali órák, kézimunkák, szőrmék, Jókai összes művei, dísz tárgyak, stb. eladók. Salgóiné bizományi üzlete, Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kigros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜZLETEK.

LAKÁS üzlethelyiséggel és souterainnal azonnal kiadó. Volt Csernovits Péter-ucca 7. sz. alatt. 5490

INGATLAN.

ELADÓ egy szép magánház Str. Cosbuc (Wesselényi) 28. 5488

Magántisztviselőnek keres Ujaradon jó családnál egy üres szobát, hol kosztot is kaphatna. Levelek "Árvaleány" jelgére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek. 5470

Allandó képkiállítás.

Veress Zoltán, Klammer Moriska, Neogrády Antal, Gaál Ferenc, Kömmerle Pál, Gr. Sándor József, Magyar-Mannheimer Gusztáv, Kézdi-Kovács László, Nagy Vilmos, Czenez, Krupka Ferenc stb. neves festők műveiből. Olcsó árak. Kedvező fizetési feltételek. Freimann József, Arad, Str. Bratianu 9.

Bankkölcsonőket

aradi házakra és környékbeli földbirtokokra első helyi betárlás mellett, a legelőnyösebb feltételekkel kölcsönítanak. Haász Albert irodája Arad, Strada Eminescu (Deák F.-u.) 12. sz. 1658

Alkalmi házvétel

A v. Tököli-tér közvetlen közelében, teljesen jókarban levő emeletes bérház 210.000 lej jövedelemmel, áron alul, 1,300.000 lejért eladó. Bővebbet "HERMES" irodában Románului (Zrinyi) u. 6.

ACCUMULATOROK szakszerű javítását és töltését, valamint minden e szakba vágó munkálatok végzését a legolcsóbb ártért vállalja TOLDY GYÖRGY speciális javítóműhelye Arad, volt Orczy-ucca 8.

Az Aradi Ipar és Népbank Felszámoló Bizottsága
1928. évi szeptember hó 11-én hirtelileg felszólította az intézet azon volt ügyfeleit, akik az Aradi Ipar és Népbanknál ékszer-tárgyakat zálogosítottak el és azokat még nem váltották ki, hogy zálogjegyüket felszerelve az Aradi Ipar és Népbanknál megjelenni sziveskedjenek. Tekintettel arra, hogy ezen felszólításnak számosan nem tettek eleget, a Felszámoló Bizottság ismételtén felkéri az érdekelteket, hogy az ékszer-tárgyak rendelkezésre bocsajtása céljából az intézet jelenlegi helyiségét, Str. Romanului (Zrinyi-ucca) 2. sz. al-tt annál is inkább sürgősen keressék fel, mivel az 1928. évi november hó 15-ig nem jelentkező ügyfelek elzálogosított ékszer-tárgyai bíról letétbe fognak helyeztetni. 5147
Az Aradi Ipar és Népbank Felszámoló Bizottsága. (Utányomást nem díjazunk.)

BUTOR jutányos áron kapható Wiegenfeld Adolf Arad Strada Moise Nicoara (Petőfi-ucca) 9-11. 8704

Megkezdődik a 20-ik osztrák osztálysorsjáték!
Kisérleje meg a szerencsésjét az ismeretlen szerencse-cégnél: Schwalm & Co.
750.000 Schillinget = 18 millió lej nyerhető egyetlen sorsjeggyel. Rendelések azonnal eszközölnének és a szétküldés diszkrétan történik.
10,640.000 Schilling = 260,000.000 lej e sorsjáték összes nyereségyösszege.
50.000 nyeresemény = 100.000 sorsjegy tehát a sorsjegyek fele nyer.
Huzás esetén minden nyeresemény levonás nélkül kifizettetik. Rendeljen azonnal a mellékelt rendelőlapon e cégnél:
Glücksfirma Schwalm & Comp. Wien, I., Reichsratsstrasse 11.
Sorsjegyárak:
3/4 sorsjegy 3/2 sorsjegy 1/3 sorsjegy
Sch. 32.- = Lei 800 Sch. 16.- = Lei 400 Sch. 8.- = Lei 200
Fizetendő vagy azonnal a rendeléskor, vagy a sorsjegy megérkezése után.
Itt levágandó és borítékba helyezendő!
Küldjék részemre az alant megnevezett sorsjegyeket a hivatalos jártérvvel:
1/2 sorsjegyet á Lei 800 1/4 sorsjegyet á Lei 200
1/2 sorsjegyet á Lei 400
Név:
Foglalkozás:
Lakhely:
(Pontos és érthető adatokat kérünk.)